

III

(Tiedotteita)

KOMISSIO

AVOIN EHDOTUSPYYNTÖ

VP/2001/21

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto

Naisten ja miesten tasa-arvoon liittyvää yhteisön strategiaa koskevasta toimintaohjelmasta
20. joulukuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen täytäntöönpano (2001–2005)

(2002/C 23/08)

1. POLIITTINEN TAUSTA

Neuvosto teki 20. joulukuuta 2000 päätöksen (päätos 2001/51/EY) ⁽¹⁾ naisten ja miesten tasa-arvoon liittyvää yhteisön strategiaa koskevan toimintaohjelman perustamisesta 1. tammikuuta 2001 ja 31. joulukuuta 2005 väliseksi ajaksi.

Neuvoston päätöksen 2 artiklassa todetaan seuraavaa:

- Ohjelma on eräs komission kesäkuussa 2000 hyväksymän, naisten ja miesten tasa-arvoa koskevan yhteisön yleisstrategian ⁽²⁾ toteuttamiseen tarvittava väline, joka koskee kaikkia naisten ja miesten tasa-arvoon tähtäviä yhteisön politiikkoja ja toimia, muun ohessa läpäisyperiaatteen huomioon ottavia politiikkoja sekä naisiin kohdistettuja erityistoimia.
- Ohjelmalla sovitetaan yhteen, tuetaan ja rahoitetaan laaja-alaisen toimien täytäntöönpanoa naisten ja miesten tasa-arvoa edistävän yhteisön puitestategian toiminta-aloilla. Näitä toiminta-aloja ovat talouselämä, yhtäläinen osallistuminen ja edustus, sosiaaliset oikeudet, kansalaisyhteiskunta, naisten ja miesten sukupuoliroolit sekä -stereotyytiat.

Ohjelma rahoitetaan budjettikohdasta B3-4012.

2. AVOIMEN EHDOTUSPYYNNÖN TARKOITUS

Neuvoston päätöksen 3 artiklan mukaisesti ohjelman tavoitteena on kehittää toimijoiden valmiuksia edistää tehokkaasti naisten ja miesten tasa-arvoa erityisesti tukemalla tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtoa sekä työskentelyn verkottumista yhteisön tasolla.

Tällä ehdotuspyynnöllä on tarkoitus tukea sukupuolten tasa-arvoa edistäviä kansainvälisiä vaihtotoimia, joihin osallistuu useita eri toimijoita vähintään kolmesta Euroopan unionin jäsenvalti-

osta tai Euroopan talousalueen maista (Norja, Islanti ja Liechtenstein) ja joihin sisältyy tietojen, saatujen kokemusten ja hyvien toimintatapojen siirtämistä.

Hankkeissa on pyrittävä miesten ja naisten tasapuoliseen osallistumiseen.

Keneltäkään ei saa vammaisuuden vuoksi evätä hankkeeseen osallistumismahdollisuutta. Hakijoita kehoitetaan pohtimaan, miten vammaiset voivat osallistua hankkeisiin täysipainoisesti.

3. RAHOITUKSEN PAINOPISTEET VUONNA 2002

Varainhoitovuoden 2002 osalta ohjelmakomitea on päättänyt toimeenpanna ja rahoittaa ensisijaisesti toimia, joiden aiheena on työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Muita ohjelman aiheita ei suljeta pois, mutta rahoitusta myönnetään ensisijaisesti työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen on haaste, joka liittyy keskeisesti laajempiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin, esimerkiksi Euroopan syntyvyyslukujen alentumiseen ja perherakenteiden muutoksiin. Sillä on myös huomattava merkitys työvoiman koostumuksessa tapahtuviin muutoksiin, työn uusiin organisoitapoihin, hoitotyön jakautumiseen miesten ja naisten kesken ja sosiaalisen suojelun järjestelmien rakenneuudistukseen.

Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen on olennaisen tärkeä asia sekä naisille että miehille, ja EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla on jo tehty merkittävää työtä tämän kysymyksen tiimoilta. Työn ja perhe-elämän yhteensovittamista koskevia toimintalinjoja ei siis pitäisi suunnata entiseen tapaan ainoastaan naisiin. Aiemmin tämän alan toimissa keskityttiin lähinnä naisiin, osa-aikatyöhön, työsopimusten, työajan ja työpaikan joustavuuteen ja lapsenhoitopalvelujen saatavuuteen, ja kaikki nämä kysymykset ovat edelleenkin tärkeitä. On kuitenkin selvää, että työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen voi onnistua ainoastaan siinä tapauksessa, että ympäristö tukee työn ja perheen tasapainottamista myös miesten osalta.

⁽¹⁾ EYVL L 17, 19.1.2001, s. 22; www-sivut: http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/index_en.htm

⁽²⁾ KOM(2000) 335 lopullinen, 7.6.2000.

Viime vuosina työn ja perhe-elämän yhteensovittamista koskeva huolenaihe on ilmaistu työmarkkinaosapuolten sopimuksissa ja myös vanhempainlomasta annetussa direktiivissä ⁽³⁾. Miehet ovat yleensä kuitenkin hyödyntäneet näitä lakisääteisiä mahdollisuuksia harvoin. Yhteiskunnassa on siis edistettävä uusia asenteita, jotta miehiä ja naisia kannustettaisiin jakamaan perheestä aiheutuvat velvollisuudet tasapuolisesti.

Työn ja perhe-elämän yhteensovittamista on näin ollen pyrittävä kehittämään, ja komissio pyytää mahdollisia hakijoita esittämään ehdotuksia lähinnä seuraavilla aloilla:

- naisten ja miesten vanhempainloman käyttöä edistävien toimenpiteiden tukeminen Euroopan tason työmarkkinaosapuolten toteuttamien toimin; erityisesti pk-yrityksissä olisi kannustettava isä osallistumaan aiempaa enemmän perhe-elämään jne.,
- riittävän hyvin rahoitettujen hoitopalvelujen kehittäminen perheille erityisesti vanhusten ja muiden huollettavien hoitoa varten, myös käytännön tuki kuten vanhempien etuudet ja avustukset, perheille suunnatut verohelpotukset ja sosiaaliset tuet,
- hoitotyön arvostuksen lisääminen, asianmukaisen ammattitaidon tunnustaminen ja miesten osallistumisen edistäminen hoitoalalla,
- työaikojen sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen kannalta merkittävien **palvelujen** koordinoiminen siten, että ne vastaavat paremmin naisten ja miesten tarpeisiin; esimerkiksi kaupunkisuunnittelun, asuntopolitiikan, palvelujen aukioloaikojen, koulupäivien pituuden jne. yhteensovittaminen; keskeisinä toimijoina ovat muun muassa alue- ja paikallisviranomaisten rajatylittävät verkot.

Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä pienituloisiin ryhmiin.

Euroopan yhteisön (ESR:n talousarviosta) ja jäsenvaltioiden yhdessä rahoittamasta Euroopan yhteisön Equal-aloitteesta ⁽⁴⁾ tuetaan kehittämiskumppanuuksia, jotka kohdistuvat esimerkiksi perheen huomioon ottavaan työn organisointiin (etätöy mukaan luettuna) sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista tukevien hoito- ja tukipalvelujen kehittämiseen. Tämän vuoksi Equal-aloitteen yhteydessä tukielpöisiä toimia ei voida rahoittaa naisten ja miesten tasa-arvoa koskevasta ohjelmasta. Myöskään sellaista kansallista toimintaa, joka saa esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston tukea, ei voida hyväksyä tähän ehdotuspyyntöön.

⁽³⁾ Neuvoston direktiivi 96/34/EY (EYVL L 145, 19.6.1996).

⁽⁴⁾ Ks. Equal-aloitteen Internet-sivusto osoitteessa: http://europa.eu.int/comm/employment_social/equal/index_fi.html

4. HAKIJAT ⁽⁵⁾

- Euroopan laajuiset kansalaisjärjestöt: niiden on hakemuksen jättöhetkellä oltava lainmukaisesti rekisteröityneitä tai vastaavia ⁽⁶⁾ valtiosta riippumattomia järjestöjä, ne eivät saa tavoitella voittoa ja niillä on oltava eurooppalainen päämäärä määriteltynä perussäännössä tai vastaavassa,
- Euroopan laajuiset työmarkkinaosapuolet, jotka on mainittu niiden eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten luettelossa, joita kuullaan nykyään sosiaalipolitiikasta tehdyn sopimuksen 3 artiklan mukaisesti ⁽⁷⁾,
- alue- ja paikallisviranomaisten kansainväliset verkot: niiden on hakemuksen jättöhetkellä oltava lainmukaisesti rekisteröityneitä tai vastaavia ⁽⁶⁾ eivätkä ne saa tavoitella voittoa,
- sukupuolten tasa-arvoa edistävien organisaatioiden kansainväliset verkot: niiden on hakemuksen jättöhetkellä oltava lainmukaisesti rekisteröityneitä tai vastaavia ⁽⁶⁾ organisaatioita eivätkä ne saa tavoitella voittoa, ja tasa-arvon edistämisen tavoitteen on oltava kirjattuna niiden perussäännössä tai vastaavassa.

Neuvoston päätöksen 2001/51/EY 10 artiklan mukaisesti *ohjelmaan voivat osallistua Keski- ja Itä-Euroopan (KIE) ehdokasvaltiot Eurooppa-sopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa ja asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti, sekä Kypros, Malta ja Turkki, joiden osallistuminen rahoitetaan lisämäärärahoilla kyseisten maiden kanssa sovittavien menettelyjen mukaisesti.*

Ehdokasmaiden osallistumista koskevat neuvottelut ovat kuitenkin vielä kesken. Naisten ja miesten tasa-arvoon liittyvää yhteisön strategiaa koskevassa ohjelmassa ei voida ottaa huomioon toimintoja ja kuluja, jotka aiheutuvat ehdokasmaiden osallistumisesta ennen neuvottelujen päättämistä ja kyseisten maiden osallistumista koskevien ehtojen vahvistamista.

Ehdokasmaiden osallistumiseen tai ehdokasmaissa toteutettuihin toimiin liittyviin kuluihin ei siis voida myöntää yhteisön rahoitusta tämän ehdotuspyynnön yhteydessä.

5. TUETTAVAT TOIMET

Tukea myönnetään kansainvälisiin toimiin, joihin osallistuu erilaisia tahoja vähintään kolmesta jäsenvaltiosta tai ETA-maasta ja joissa levitetään tietoa, kokemusta ja hyviä toimintatapoja.

Toimintaa olisi toteutettava vähintään kolmessa jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa maassa.

⁽⁵⁾ Lisätietoja saa hakuoppaasta.

⁽⁶⁾ Kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti.

⁽⁷⁾ Ks. komission tiedonannon "Yhteisön tason työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun mukauttaminen ja edistäminen" liite I, Bryssel 20.5.1998, KOM(1998) 322 lopullinen.

Toimiin voi kuulua valittuja aihepiirejä koskevien menettelytapojen, menetelmien ja välineiden tehokkuuden vertailua, keskinäistä hyvien toimintatapojen välittämistä ja soveltamista, henkilövaihtoja, tuotteiden, menettelytapojen, strategioiden ja menetelmien kehittämistä yhteistyössä, hyväksi todettujen menetelmien, välineiden ja menettelytapojen mukauttamista erilaisiin olosuhteisiin ja/tai tulosten levittämistä, näkyvyyttä lisäävien aineistojen tuotantoa ja tapahtumien järjestämistä.

Tämän ehdotuspyynnön yhteydessä myönnettävällä komission tuella ei rahoiteta hankkeita vetävien organisaatioiden tavanomaista toimintaa tai juoksevia kuluja.

6. TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

Jos hakemukset eivät täytä seuraavia perusteita, niitä ei voida ottaa huomioon ja ne hylätään automaattisesti:

1. Hakulomakkeen (osat I, II ja III) sähköinen versio pankkitietolomakkeineen on toimitettu viimeistään **15. maaliskuuta 2002**, ja se on laadittava vaaditun mallin mukaisesti.
2. Hakulomakkeen (osat I, II ja III) paperiversio asianmukaisesti täytettynä ja vastaavan henkilön allekirjoittamana on lähetetty viimeistään **15. maaliskuuta 2002** (postileimaa tai lähettipalvelun kuittia pidetään osoituksena lähetyspäivästä), ja se on esitettävä vaaditun mallin mukaisesti.
3. Hakemuksen mukana on toimitettu täytetty ja allekirjoitettu vakiomuotoinen pankkitietolomake.
4. Hakemuksen mukana on toimitettu todistus hakijan virallisesta rekisteröinnistä tai oikeudellisesta asemasta tai vastaava.
5. Toimitettu hakijan toimintasäännöt tai vastaavat.
6. Toimitettu ulkopuolisen tilintarkastustoimiston tarkistamat hakijaorganisaation tilinpäätökset viimeksi kuluneilta kolmelta tilivuodelta (ei vaadita julkisilta organisaatioilta).
7. Mukana ovat allekirjoitetut sitoumuskirjeet, joissa vahvistetaan hakijan ja/tai yhteistyökumppaneiden ja/tai muiden lähteiden hankkeeseen osoittaman (käteisen) rahoituksen määräksi vähintään 20 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista.
8. Toimitettu hankkeen kaikkien kumppaneiden antamat allekirjoitetut sitoumuskirjeet, joissa vahvistetaan kumppaneiden osallistuminen ja ilmoitetaan tapauksen mukaan kumppanin hankkeeseen osoittaman (käteisen) rahoituksen määrä.
9. Mukana on allekirjoitettu ja tasapainotettu euroina laadittu alustava budjetti.

10. Toimitettu hankkeen johtajan ja tarvittaessa rahoitettaviin toimiin liittyviä tehtäviä suorittavien henkilöiden ansioluettelot.
11. Ehdotus koskee naisten ja miesten tasa-arvoa edistäviä toimia.
12. Ehdotuksen toimittajia ovat edellä kohdassa 4 (Hakijat) tarkoitetut organisaatiot.
13. Ehdotus täyttää kansainvälisyyttä koskevat ehdot, toisinaan siihen osallistuu organisaatioita vähintään kolmesta eri jäsenvaltiosta ja/tai Euroopan talousalueen (ETA) maista.
14. Haetun yhteisön tuen määrä on vähintään 250 000 euroa ja enintään 500 000 euroa.
15. Hanke ei voi saada tukea muista yhteisöohjelmista.

7. VALINTAPERUSTEET

Jos hakemus täyttää edellä mainitut tukikelpoisuusperusteet, tutkitaan, täyttääkö se seuraavat **valintaperusteet**:

1. Ehdotuksen laadun arviointi:
 - a) vastaavuus ehdotuspyynnön vaatimuksiin nähden ja se, missä määrin ehdotus vastaa ehdotuspyynnön tavoitteita ja liittyy ensisijaiseen aiheeseen;
 - b) työohjelman – myös aikataulun – ja menetelmien selkeys ja toteutettavuus;
 - c) ehdotetun yhteistyökumppanuuden laatu (yhteistyökumppaneiden riittävyys ja kokemus);
 - d) kansainvälisyys ja se, missä määrin kansainväliset kumppanit osallistuvat hankkeeseen;
 - e) lisäarvo Euroopan tasolla;
 - f) ehdotettujen tiedotusjärjestelmien laajuus ja tehokkuus;
 - g) jatkuvassa seurannassa ja loppuarvioinnissa käytettyjen menetelmien laatu;
 - h) ehdotuksen yleinen laatu.

2. Ehdotuksen rahoitus (budjetin tarkastelu):

- a) yksikkökustannusten ja kokonaissummien hyväksyttävyyden;
- b) budjetin kohtuullisuus, realismi ja tasapainoisuus; haetun tuen määrä rajoitettu vähimmäismäärään, joka on välttämätön hankkeen toteuttamisen kannalta⁽⁸⁾;
- c) hyvä kustannus-tehokkuussuhde.

3. Hakijaorganisaation toiminnallinen ja tekninen kapasiteetti:

- a) hakijan toimintakapasiteetti;
- b) todistettu pätevyys ehdotettujen toimien alalla;
- c) hankkeen johtajan ja rahoitettaviin toimiin liittyviä keskeisiä tehtäviä suorittavien henkilöiden todistettu pätevyys ja ammattikokemus.

8. HANKKEIDEN KESTO

Tämä ehdotuspyyntö koskee hankekautta, joka alkaa alkusyksystä 2002 ja kestää 15 kuukautta. Sopimuksen allekirjoituspäivä on toimien aloituspäivä. Sopimuskauden jatkaminen ei ole mahdollista.

9. RAHOITUSTA KOSKEVAT EHDOT JA SÄÄNNÖKSET

- Tukikelpoisten ehdotusten valinta perustuu edellä kuvattuihin tukikelpoisuus- ja valintaperusteisiin ja vuotuisen budjettiin, jonka yhteisön budjettivallan käyttäjä osoittaa ohjelmalle.
- **Etusijalle asetetaan valikoidut ehdotukset, joissa käsitellään työn ja perhe-elämän yhteensovittamista (ensisijainen aihe).**
- Käytettävissä oleva budjetti on noin 4 400 000 euroa. Komissio aikoo rahoittaa tämän ehdotuspyynnön yhteydessä 10–15 hanketta.
- Yhteisön rahoitusosuus voi olla enintään 80 prosenttia ehdotuksen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Tuen määrä on vähintään 250 000 euroa ja enintään 500 000 euroa. Kustannusten on oltava toimien toteuttamisen kannalta välttämättömiä.
- Hakijan ja/tai hakijan kumppaneiden ja/tai muista lähteistä tulevan käteisen rahoitusosuuden on katettava loput 20 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Huomioon ei voida ottaa hankkeiden toteuttajia, jotka eivät voi varmasti todistaa, että ne saavat vaaditun yhteisrahoituksen.

⁽⁸⁾ Hakijoiden on syytä lukea huolellisesti hakuoppaassa annetut rahoituksesta koskevat tiedot.

— Komissio pidättää itselleen oikeuden pienentää yhteisön tukea, jos alustavassa talousarviossa esitetyt kustannukset eivät ole tukikelpoisia tai jos ne ovat liian suuret.

— Tuki myönnetään yksittäisiin hankkeisiin, eikä se automaattisesti oikeuta rahoitukseen seuraavina vuosina.

— Tuettavaan hankkeeseen ei voi saada samaan toimintaan tarkoitettua muuta yhteisön rahoitusta.

— Hakijat eivät voi sisällyttää budjettiin kustannuksia, jotka aiheutuvat ennen hankekautta tai sen jälkeen.

Yksityiskohtaiset tiedot kustannusten tukikelpoisuudesta ja muista rahoitussäännöistä ovat hakuoppaassa.

10. ILMOITUSMENETTELY

- Hakemusten vastaanottamisesta pyritään ilmoittamaan mahdollisuuksien mukaan kuukauden kuluessa. Kullekin hakemukselle annetaan viitenumero, jota on käytettävä kaikissa hakemusta koskevissa yhteydenotoissa.
- Kaikki saadut hakemukset käsitellään. Ainoastaan tukikelpoiset hakemukset arvioidaan valintaperusteiden mukaisesti.
- Komissio ilmoittaa kirjallisesti (todennäköisesti vuoden 2002 alkusyksystä) kaikille hakijoille hakemusten suhteen tehdyistä päätöksistä.
- Asiasta ei anneta tietoja ennen komission päätöksen julkaisemista. Komission päätös on lopullinen.
- Jos komissio päättää myöntää tuen hakijalle, edunsaajien kanssa tehdään vakiosopimus, jossa vahvistetaan sopimusehdot ja tuen määrä euroina.

11. HAKEMUSTEN JÄTTÄMINEN

- **Asianmukaisesti täytetyt**, hankkeesta vastaavan henkilön **allekirjoittamat** hakulomakkeet ja kaikki hakemukseen sisältyvät asiakirjat on lähetettävä paperiversiona **kolmena kappaleena** (yksi alkuperäiskappale ja kaksi jäljennöstä⁽⁹⁾) **postitse viimeistään 15. maaliskuuta 2002** (postileimaa tai lähettipalvelun kuittia pidetään osoituksena lähetyspäivästä) jäljempänä mainittuun osoitteeseen. Ehdotuspyynnön numero on merkittävä kirjekuoreen.

European Commission
DG Employment and Social Affairs
Archives – Courrier DG EMPL (J-37 00/26) – VP/2001/21
B-1049 Brussels

⁽⁹⁾ Myös jäljennökset on allekirjoitettava.

- **Lisäksi** on toimitettava vaadittujen mallien pohjalle täytetty hakulomake (osat I, II ja III) ja pankkitietolomake **sähköisessä muodossa** sähköpostitse **viimeistään 15. maaliskuuta 2002** (lähetyksessä on mainittava ehdotuspyynnön numero, hakemuksen toimittavan organisaation nimi ja alkuperämaa) seuraavaan osoitteeseen:
eqop@cec.eu.int
- Arviointimenettelyssä otetaan huomioon ainoastaan hakemukset, jotka on laadittu vaatimusten mukaisille lomakeille ja toimitettu vaadituissa muodoissa sekä paperilla että sähköisessä muodossa.
- Huomioon ei oteta hakemuksia, jotka tuodaan henkilökohtaisesti, jotka ovat epätäydellisiä, joissa ei ole allekirjoitusta, jotka on kirjoitettu käsin tai jotka on lähetetty faksitse.
- Faksitse lähetettyjä täydentäviä asiakirjoja tai postitse taikka sähköpostitse lähetettyjä lisäasiakirjoja ei oteta huomioon.
- Määräpäivän jälkeen lähetettyjä asiakirjoja ei hyväksytä.
- Hakemusta koskeva kirjeenvaihto on käytävä englanniksi, ranskaksi tai saksaksi sen mukaan, minkä kielivaihtoehdon hakija on merkinnyt hakulomakkeeseen.
- Kolmesta erillisestä osasta koostuvan hakulomakkeen (osa I – hakijaa koskevat tiedot ja pankkitietolomake, osa II – budjetti sekä osa III – hankkeen yksityiskohtainen kuvaus) sekä tiedot ehdotuspyynnön ehdoista (kaikki asiakirjat ovat saatavilla paperi- ja/tai sähköisenä versiona) voi tilata kirjallisesti. Yhteystiedot ovat seuraavat:
European Commission
DG Employment and Social Affairs
Unit "Equality for Women and Men"
B-1049 Brussels.
faksi (32-2) 296 35 62
sähköposti: eqop@cec.eu.int
- Ehdotuspyyntö, hakuopas ja hakulomake (osia I ja II lukuun ottamatta) ovat saatavilla myös työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosastoon kuuluvan naisten ja miesten tasa-arvoa käsittelevän yksikön Internet-sivuilta osoitteesta
http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/index_en.htm
- Ehdotuspyyntöön liittyviä kysymyksiä voi lähettää myös sähköpostitse osoitteeseen eqop@cec.eu.int tai faksitse numeroon (32-2) 296 35 62. Viestiin on merkittävä ehdotuspyynnön numero.

Muutos kolmansista maista tulevan maissin tuontitullin alentamista koskevaan tarjouskilpailu-ilmoitukseen

(2002/C 23/09)

(Euroopan yhteisöjen virallinen lehti C 7, 10. tammikuuta 2002)

Korvataan sivulla 5 olevan III osaston "Tarjoukset" 1 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

- "1. Kirjalliset tarjoukset on toimitettava II osastossa ilmoitettuun päivään ja kellonaikaan mennessä joko henkilökohtaisesti saantitodistusta vastaan tai kirjattuna kirjeenä, teleksinä, telekopiona tai sähköisenä seuraavaan osoitteeseen:

Direcção de Serviços de Licenciamento, Rua do Terreiro do Trigo, Edifício da Alfândega, P-1149-060 Lisboa (faksi (351-21) 881 42 61, puhelin (351-21) 42 62)."